

WWF

JAAR
RAPPORT

BE

2013

ONZE MISSIE

De missie van WWF bestaat erin een eind te maken aan de aantasting van het natuurlijk milieu op aarde en te bouwen aan een toekomst waarin de mens in harmonie leeft met de natuur.

INHOUD

Voorwoord	3
Projecten op het terrein	4
Internationale campagnes	6
WWF in de Belgische samenleving	10
WWF-België in beelden	12
WWF-België in cijfers	14
De gezichten van WWF-België	15

Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo, het woord Panda en de afkorting WWF zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan, mits bronvermelding.

Redactie: AC de Neve, met de medewerking van Isabelle André, Françoise Ansay, Sarah Beelen, Céline De Caluwé, Sara De Winter, Anne Dierick, Alain Flabat, Franck Hollander, Antoine Lebrun, Sabien Leemans, Charles Snoeck, Jan Vandermosten, Isabelle Vertriest, Gwendoline Viatour, Damien Vincent, Angelika Zapszalka.

Coördinatie: www.outsidetheboxes.com • Nederlandse vertaling: Lieve De Meyer • Design: www.inextremis.be mp4819

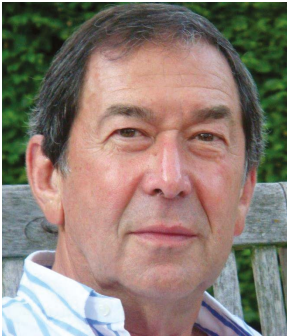
Druk: Impresor. Foto voorpagina: Martin Harvey/ WWF-Canon

V.U.: Damien Vincent. E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

Nationale Loterij
creëert kansen 6

WE ZIJN ALLEMAAL MET ELKAAR VERBONDEN

We zijn allemaal met elkaar verbonden. Wat wij hier doen, heeft gevolgen op andere plaatsen.

Ronald Biegs
Voorzitter van de
Raad van Bestuur

Om de biodiversiteit te behouden, moeten bossen, oceanen en rivieren beschermd worden. Om die te beschermen, moet de plaatselijke bevolking ze duurzaam kunnen uitbaten. Als ze duurzaam worden uitgebaat, kunnen we daar allemaal van genieten. Als we daarvan kunnen genieten, zullen we ook in de toekomst een levende planeet hebben.

Dankzij de bijzondere relatie van België met de Democratische Republiek Congo en de gezamenlijk opgebouwde ervaring speelt WWF-België al vele jaren een belangrijke rol bij het behoud van het Congobekken, de tweede groene long op aarde. Sinds 2007 is er in Goma, in de omgeving van Nationaal Park Virunga, met de steun van de Europese Unie een hele keten voor de productie en de verkoop van duurzame houtskool ontstaan. Het is van vitaal belang om in die EcoMakala te voorzien, zowel voor het behoud van de biodiversiteit als om in te spelen op de noden van de lokale bevolking.

Sinds enkele jaren heeft WWF-België zich er ook toe verbonden om steun te bieden aan regio's met een uitzonderlijk rijke biodiversiteit: de Karpaten, in het hart van Midden-Europa en de Guyana's, in het noorden van Zuid-Amerika.

WWF wil zich in België profileren als de organisatie bij uitstek die de Belgische samenleving ondersteunt in haar inzet voor het behoud van een levende planeet. Dankzij de centrale positie in Europa kan België effectief wegen op beslissingen die op internationaal niveau genomen worden.

Met de steun van bijna 80 000 sympathisanten is WWF in België actief via sensibiliseringscampagnes bij het grote publiek, overleg met de politieke wereld en samenwerkingsverbanden met diverse ondernemingen die een sleutelrol vervullen in hun sector. Zo konden we voor de campagne tegen de illegale handel in ivoor bijna 20 000 handtekeningen inzamelen in België. Een belangrijke bijdrage, die heeft geleid tot positieve beslissingen in deze strijd die nog altijd niet is beslecht.

Omdat wij ervan overtuigd zijn dat duurzame veranderingen in de samenleving gedragen zullen worden door de toekomstige generaties, geven wij in België voorrang aan de sensibilisering van de allerjongsten, zowel binnen als buiten de schoolomgeving. In 2013 bracht WWF een cd met liedjes uit. Tijdens allerlei festivals probeerden we meer dan 7 000 jongeren met muziek warm te maken voor het milieu en de bescherming van de natuur. En in 2014 trekt de show weer op tournee.

Eén ding is zeker: zonder de steun van zijn sympathisanten zou WWF zijn opdracht niet vastberaden en doeltreffend kunnen voortzetten. We willen u dan ook heel hartelijk bedanken voor uw steun.

We hopen dat het overzicht in dit jaarverslag u zal bevallen. We danken u voor uw belangstelling en uw vertrouwen en wensen u veel leesplezier.

Ronald Biegs
Voorzitter WWF-België

Damien Vincent
Algemeen directeur WWF-België

Damien Vincent
Algemeen directeur

NATUURBEHOUD PROJECTEN

De activiteiten van WWF-België zijn hoofdzakelijk gericht op drie van de 35 regio's die voor WWF prioritair zijn omwille van hun biodiversiteit.

In elk van die gebieden

komt een symbolische soort voor: de berggorilla in het Nationaal Park Virunga, de bruine beer in de Karpaten en de lederschildpad in Guyana.

De ontbossing en de aantasting van het woud veroorzaken bijna 20 % van de uitstoot van broeikasgassen.

De vervoerssector is verantwoordelijk voor 13 %

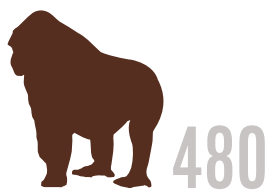
DE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO: BOS ALS MIDDEL TEGEN KLIMAATVERANDERING

De komende dertig jaar zal bosbescherming een cruciale rol spelen in de klimaatuitdagingen. Als we niet dringend maatregelen nemen om de ontbossing een halt toe te roepen, zal er tegen 2020 55 miljoen hectare bos op aarde verdwijnen. In het Congobekken vinden we het tweede grootste tropische woud ter wereld. Het biedt voedsel en onderdak aan miljoenen mensen, dieren en planten. Het woud zorgt ook voor evenwicht in het ecosysteem van onze planeet door het klimaat te regelen en koolstof op te slaan. Daarom spitsen wij een groot deel van onze inspanningen op het terrein toe op deze regio.

LUKI

Het reservaat van Luki – dat sinds 1979 door de UNESCO is erkend als biosfeerreservaat – vormt met zijn 33 000 hectare het laatste bastion van het vroegere primaire bos van Mayombe. In dit deel van de provincie Bas-Congo legt de bevolking een zware druk op de natuurlijke rijkdommen. WWF is al sinds 2004 actief in de regio en werkt er aan een beter beheer van het reservaat en een grotere voedselzekerheid door de ontwikkeling van een duurzame en gediversifieerde landbouw.

We hebben dit jaar een praktische gids gepubliceerd met een samenvatting van onze ervaringen op het vlak van participatief bosbeheer. Die overloopt de verschillende stappen om deze beheervorm in te voeren in alle beschermde gebieden, ongeacht hun statuut. De gids wijst ook op het belang van samenwerking met lokale actoren – de enige garantie op succes!

IN HET NATIONAAL PARK
VIRUNGA LEVEN ONGEVEER
480 BERGGORILLA'S.
DAT IS DE HELFT VAN
DE WERELDPOPULATIE
VAN DEZE FAMILIE VAN
GORILLA'S

ECOMAKALA

Het nationaal park van Virunga omvat 800 000 hectare tropisch oerwoud, savannes, vulkanen en bergketens in het oosten van het land. Op het terrein proberen wij onder andere de druk op de natuurlijke rijkdommen te verminderen die uitgaat van de illegale houtkap en productie van houtskool (*makala* in het Swahili).

In samenwerking met bijna 5 000 boeren-planters hebben we 5 500 hectare bos aangeplant voor de productie van duurzame en hernieuwbare houtskool. We hebben ook steun verleend bij het vervaardigen van verbeterde kookvuurtjes die maar half zo veel houtskool verbruiken. Er zijn ongeveer 45 000 vuurtjes verkocht door de vrouwenverenigingen die ze produceren. Dankzij het project EcoMakala was het mogelijk om tussen 2007 en 2012 14 % van de bomen aan te planten die nodig zijn om de stad Goma van duurzame houtskool te voorzien. In 2013 gingen twee nieuwe projecten van start, die het experiment willen herhalen en de komende vier jaar nog eens 4 000 hectare willen aanplanten. Op termijn zullen onze herbebossingsprojecten dienen als basis voor de internationale economische valorisatie van bossen als koolstofreservoirs.

8 000

**IN DE KARPATEN LEVEN NOG
8 000 BRUINE BEREN EN
MEER DAN 400 SOORTEN
ENDEMISCHE PLANTEN**

KARPATEN: BEHOUD VAN BIODIVERSITEIT ALS BASIS VAN ECONOMISCHE ONTWIKKELING

De regio van de Donau en de Karpaten is de laatste wildernis in Europa. De bergketen van de Karpaten – die zich uitstrekt over zeven landen – is een gebied met een voor ons continent ongekende biodiversiteit. Het vormt de laatste natuurlijke habitat van grote Europese zoogdieren als wolf en lynx, maar ook van keizerarend en oeraluil. De regio is lang ongerept gebleven, maar wordt vandaag bedreigd door menselijke activiteiten. Op lange termijn wil WWF van de Karpaten een welvarende streek maken die voordeel haalt uit het duurzaam beheer van de natuurlijke rijkdommen.

Om het leefgebied van de grote zoogdieren in de Karpaten te beschermen, is het van essentieel belang dat de ecologische corridors tussen de beschermde gebieden behouden blijven. Daarom brengen wij nu de migratiecorridors van de beer in kaart, met de bedoeling om in 2017 een netwerk in te stellen van 400 000 hectare met elkaar verbonden beschermde gebieden. Om de economische druk op die ecosystemen te verminderen, werken wij ook aan de ontwikkeling van duurzame hulpbronnen voor de plaatselijke bevolking. Zo komt er bijvoorbeeld een proefproject op het gebied van ecotoerisme voor het observeren van beren.

100 % van de trawlers van de garnalenvissers in Frans-Guyana en Suriname werken voortaan met netten die voorzien zijn van een middel om schildpadden te laten ontsnappen (TED's)

SURINAME: STRIJDEN TEGEN DE PLUNDERING VAN DE WILDE NATUUR

Op de stranden van Suriname, in het noorden van Zuid-Amerika, komen zeeschildpadden aan land om hun eieren te leggen. Sommige populaties schildpadden zijn ernstig met uitsterven bedreigd en moeten het hoofd bieden aan allerlei gevaren. WWF-België steunt projecten voor de bescherming van gebieden op zee en langs de kust, zoals onder andere het eerste beschermde gebied « *Shell beach* », waar een groot aantal zeeschildpadden hun eieren komt leggen, de invoering van duurzame visserijtechnieken en de ontwikkeling van het ecotoerisme.

2013 was voor Suriname wel een recordjaar met de geboorte van 42 720 jonge groene zeeschildpadden, maar er zijn nog enorme inspanningen nodig om de legplaatsen beter te beschermen, het toezicht te verhogen en de monitoring van de populaties op te zetten.

We zijn ook in het binnenland actief. Zo proberen wij onder andere een reservaat in te stellen in het zuiden van Suriname, waardoor het mogelijk zal zijn het Centraal-Surinamenatuurreservaat te verbinden met het reservaat van Tumuc Humac in Brazilië en een brede corridor van 2 miljoen hectare beschermd bos te vormen. Ook de strijd tegen de goudzoekers en de mijnexploitatie, die uiterst schadelijk zijn voor de ecosystemen en de rivieren, is een van de prioriteiten van WWF in de regio.

INTERNATIONALE CAMPAGNES

Om de planeet te vertegenwoordigen, telt elke stem! De campagnes van WWF waarschuwen de bevolking voor de gevaren die de biodiversiteit, en bij

uitbreiding de hele planeet bedreigen. Ook het voorbije jaar heeft uw massale mobilisatie concrete resultaten gehad op het terrein!

600 000

ER WERDEN MEER DAN
600 000 HANDTEKENINGEN
INGEZAMELD VOOR DE
BESCHERMING
VAN VIRUNGA

VIRUNGA: ZEG NEE TEGEN OLIE-EXPLORATIE!

Het Nationaal Park Virunga, dat sinds 1979 deel uitmaakt van het Werelderfgoed van UNESCO, is het oudste park in Afrika. Er komen meer soorten planten en dieren voor dan in gelijk welk ander beschermd gebied op het continent, waaronder ook een van de twee enige populaties van berggorilla's op aarde. Deze natuurparel wordt vandaag bedreigd door plannen voor de ontginning van petroleum. Er zijn concessies toegekend om naar olie te zoeken op meer dan 85 % van het grondgebied van het natuurpark en sommige oliemaatschappijen zijn ook van plan om die te gaan uitbaten.

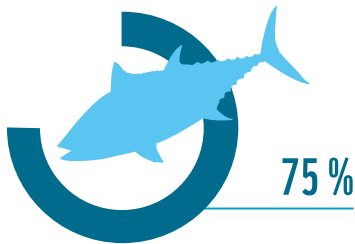
Sinds augustus 2013 voert WWF een internationale actie voor het behoud van Virunga. Die campagne heeft geleid tot een enorme mobilisatie. Onder druk van WWF en de bevolking heeft Total zich ertoe verbonden om zijn plannen voor olieboringen in Virunga op te bergen en dat engagement uit te breiden tot alle gebieden die deel uitmaken van het Werelderfgoed. De Britse maatschappij Soco International PLC weigert echter af te stappen van haar petroleumprojecten, die vooral een bedreiging vormen voor het Edwardmeer. WWF heeft bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een klacht ingediend tegen Soco voor het niet-naleven van de normen voor maatschappelijke verantwoordelijkheid van internationale ondernemingen. De klacht is ontvankelijk verklaard en dat is op zich al een overwinning voor het natuurbehoud. We hopen nu dat Soco binnenkort Virunga zal verlaten.

WWF-België verleent actieve steun aan deze campagne en wij hebben beslist om ons daar met al onze diensten voor in te zetten. Dankzij het Belgische luik van de campagne hebben wij al bijna 45 000 handtekeningen kunnen inzamelen. En het is nog niet afgelopen! Ons nieuwe didactische pakket « Virunga in actie », waarvan op één jaar tijd meer dan 1 700 exemplaren zijn verspreid, probeert tieners in de klas warm te maken voor duurzame ontwikkeling.

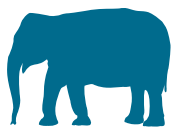
EARTH HOUR: EEN UUR VOOR ONZE PLANEET

Earth Hour werd in 2008 gelanceerd in Australië en heeft een echte aardverschuiving veroorzaakt over de hele wereld: in 2013 namen 2 miljard mensen in meer dan 150 landen deel aan de actie. Door een uur lang het licht uit te doen, hielden zij een symbolisch pleidooi voor het behoud van onze planeet ook in België werd er sterk gemobiliseerd. Burgers, steden en bedrijven reageerden talrijk op onze oproep.

De steden sprongen terecht mee op de kar, want zij vertegenwoordigen meer dan 70 % van de CO₂-uitstoot als gevolg van de energieproductie. Voor de eerste keer, zes Belgische steden – Antwerpen, Gent, Mechelen, Moeskroen, Namen en het Brussels Gewest – stelden zich kandidaat voor de *Earth Hour City Challenge*, die steden belooft die vernieuwende maatregelen nemen op het vlak van klimaat en energie. We zullen dus in 2014 een Belgische Earth Hour hoofdstad hebben!

75 % VAN DE VISSORTEN
DIE OP ONS BORD KOMEN, IS
VANDAAG OVERBEVIST

Aan de Thaise ambassade
werden 18 455
handtekeningen afgegeven.
Die waren in België
ingezameld om een verbod op
de handel in ivoor in dat land
te eisen

DUURZAAM GEVANGEN VIS OP ONS BORD

Bij onze feestmaaltijden staat jammer genoeg nog altijd veel te vaak blauwvintonijn, zwaardvis en andere bedreigde vissoorten op het menu. De eerste « Week van de duurzame vis », van 9 tot 13 december, gaf het startschot voor een uitgebreide sensibiliseringscampagne over de problematiek van de overbevissing. Wij verzoeken de consument om telkens als dat mogelijk is te kiezen voor vis met het MSC-keurmerk, het meest betrouwbare onafhankelijke label op het gebied van duurzame visvangst. Een tiental Belgische topchefs verleenden hun medewerking aan die eindejaarscampagne. Zij voorzagen op hun kaart bereidingen met duurzame vis en bedachten speciaal voor de gelegenheid ook feestelijke recepten. Voor de dagelijkse aankopen vertelt onze « Viswijzer » welke vis duurzaam is en welke soorten we vandaag best vermijden.

DE VRIJE NATUUR IS NIET TE KOOP

Elk jaar worden honderden miljoenen planten en dieren geoogst of gevangen in de natuur. Hoewel een groot deel van die handel niet schadelijk is voor de populaties in de vrije natuur, is een ander deel ervan een ernstige bedreiging voor het voortbestaan van vele soorten. De voorbije jaren heeft de stroperij op neushoorns en olifanten zodanige proporties aangenomen dat het overleven van de soorten in gevaar is. Daarom kwam WWF samen met TRAFFIC, het netwerk dat toezicht houdt op de handel in wilde planten- en diersoorten, in actie tijdens een internationale campagne. Die wil de politieke beleidsmakers ertoe aanzetten om stroperij te beschouwen als een zware misdaad. Als gevolg daarvan hebben landen als Japan en Rusland hun strafmaatregelen versterkt. Kameroen heeft een stroper zwaar bestraft met een veroordeling tot drie jaar gevangenschap. En de beslissing van Thailand om de handel in ivoor te verbieden, was onder meer het gevolg van onze petitie waarvoor we meer dan anderhalf miljoen handtekeningen inzamelden op internationaal niveau.

ARCTIC HOME — LATEN WE DE IJSBEER REDDEN VAN HET STIJGENDE ZEEWATER

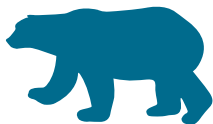
De Noordpool lijdt onder de klimaatverandering: de temperatuur stijgt er twee keer sneller dan in de rest van de wereld. En het pakijks smelt onverbiddelijk door. Vreselijker nog is dat het zomerpakijks in wel eens helemaal gesmolten zou kunnen zijn binnen één generatie. De eerste slachtoffers van het smeltende ijs zijn natuurlijk de ijsberen, die op die manier hun leef- en jachtgebied verliezen. Maar eigenlijk is dit een bijzonder slechte zaak voor de hele planeet. De Noordpool is het afkoelingssysteem van de aarde en speelt een heel belangrijke rol bij de regeling van het klimaat. En door de enorme hoeveelheid water die vrijkomt als het ijs gaat smelten, dreigt de zeespiegel tegen het einde van de eeuw met 2 meter te stijgen.

Sinds 2007 verleent The Coca-Cola Company (TCCC) financiële ondersteuning aan de inspanningen van WWF om de ijsbeerpopulatie en hun leefgebied in stand te houden. Dankzij deze steun heeft WWF gedurende de laatste 5 jaren belangrijke acties kunnen ondernemen op het terrein, en zowel onderzoeksmateriaal als zenders kunnen kopen die nodig zijn om het spoor van de ijsbeer te kunnen volgen.

Deze samenwerking maakt deel uit van de strategische beslissing van Coca-Cola om haar impact te verminderen en haar bereidwilligheid om de natuurlijke hulpbronnen op een duurzame en eerlijke manier te beheren.

In januari 2013 lanceerden WWF en Coca-Cola een Europese campagne voor fondsenwerving - waar ook WWF-België aan deelnam - om het Noordpoolprogramma van WWF te steunen. De campagne Arctic Home spitst zich toe op de bescherming van het leefgebied van de ijsbeer en wil mensen bewust maken van de globale opwarming van de aarde die veroorzaakt wordt door de klimaatverandering.

1,4 MILJOEN
EEN GEBIED VAN
1,4 MILJOEN KM² PAKIJES
IN GROENLAND EN CANADA
ZOU WEL EENS DE LAATSTE
PLAATS KUNNEN ZIJN WAAR
NOG IJS ZAL OVERBLIJVEN
IN 2040

HET GROENE HART VAN EUROPA VERDIENT BESCHERMING

De streek van de Karpaten in het oosten van Europa, niet zo ver van ons land verwijderd, telt enkele van de kostbaarste natuurlijke schatten van ons continent. Maar illegale en niet-duurzame houtkap bedreigt er de ongerepte, uitgestrekte en ecologisch bijzonder waardevolle wouden. De aanleg van wegen, skipistes en andere, soms illegale en soms slecht geplande infrastructuurwerken vormt een andere bedreiging. En dan hebben we het nog niet gehad over de « wilde » bouw van honderden waterkrachtcentrales en windmolenparken, die maar beperkte voordelen bieden op het vlak van milieuvriendelijke energie en een heel negatieve impact hebben op beken, rivieren en de dieren en planten in de vrije natuur.

Het is niet het doel van WWF om de ontwikkeling in de Karpaten en het Donaubekken een halt toe te roepen. Integendeel, de projecten willen de streek helpen zich op duurzame wijze te ontwikkelen met respect voor het natuurlijk kapitaal.

WWF IN ACTIE IN DE BELGISCHE SAMENLEVING

Een levende planeet start met politieke ambitie. Het doel van WWF is om sterke wetten te laten stemmen die het leven op de planeet ondersteunen.

De kern van onze aanpak is de uitdrukkelijke wens om de belangen van de planeet en de sociale en economische belangen te reconcileren. En om de verandering in de tijd vast te leggen, is het essentieel om kinderen bewust te maken van het belang om te strijden voor het behoud van de planeet en de biodiversiteit. Daarom ontwikkelen we een brede waaier van pedagogische instrumenten en activiteiten voor leerlingen en leerkrachten uit het basisonderwijs en secundair onderwijs.

5 136

IN BELGIË VINDEN WE 458
NATURA 2000 SITES VOOR
EEN TOTALE OPPERVLAKTE
VAN 5 136 KM²

NATURA 2000: ESSENTIEEL VOOR HET BEHOUD VAN DE BIODIVERSITEIT

Natura 2000 is het centrale instrument voor het natuurbehoud in Europa. Het Natura 2000-netwerk is opgezet om de meest uitzonderlijke en meest bedreigde soorten en habitats te beschermen en veilig te stellen op lange termijn.

WWF heeft van de Europese Commissie de opdracht gekregen voor het project *Strengthening the uptake of EU funds for Natura 2000* te leiden. Dat project wil voor de periode 2014-2020 meer Europese middelen laten gebruiken voor de financiering van Natura 2000.

In december 2013 organiseerden we samen met het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie een nationale workshop. De Europese middelen en fondsen die kunnen worden ingezet voor een betere financiering van Natura 2000 werden er voorgesteld aan een zestigtal vertegenwoordigers van de gewesten, die voortaan alle middelen in handen hebben om de Natura 2000-gebieden in hun gewest te financieren.

KLIMAAT EN ENERGIE: STREVEN NAAR 100 % HERNIEUWBAAR

In 2013 overschreden we de drempel van 400 partikels per miljoen CO₂ in de atmosfeer. Indien deze trend zich doorzet, zullen wij de bovengrens van twee graden Celsius overschrijden, die door de internationale instanties als gevaarlijk wordt beschouwd. Ambitieuze maatregelen op het vlak van *klimaat en energie* voor de periode na 2020 kunnen de Europese Unie (EU) aanzetten tot het gebruik van 100 % hernieuwbare energie. Het WWF-seminar *Putting the EU and Belgium on track for 100 % renewable energy – The case for a post-2020 climate and energy package* van 16 mei 2013 in het federaal parlement bepaalde de parameters voor een ambitieus Europees beleid voor de jaren na 2020.

WWF roept de EU op om te streven naar 100 % hernieuwbare energie met behulp van een programma van intensieve energiebesparing in gebouwen, het vervoer en de industrie en de geleidelijke omschakeling naar hernieuwbare energie.

Voor een geslaagde energietransitie moet de Europese Unie tegen 2030 minstens 40 % energie besparen, 45 % hernieuwbare energie produceren en haar CO₂-uitstoot met 55 % verminderen

Tijdens de
Job Switch
Day wisselden de
directeurs van Eneco en
WWF-België voor een dag
van stoel

ENECO: EEN ENERGIELEVERANCIER DIE ZICH INZET VOOR HET KLIMAAT

De Nederlandse duurzame energieproducent Eneco maakt deel uit van de « *Climate Savers* » van WWF. Dit internationaal programma ondersteunt bedrijven bij het verlagen van hun CO₂-uitstoot. Het Belgische filiaal van de groep ondertekende een partnerschap voor verandering met WWF-België om de betrokkenheid van de groep in het *Climate Savers*-programma te verhogen, het grote publiek te wijzen op het belang van hernieuwbare energie en WWF te steunen bij zijn natuurbehoudprojecten. In dit kader verbond Eneco zich ertoe te garanderen dat de energie die het bedrijf in België aanbiedt, lokaal geproduceerd en afkomstig is van hernieuwbare bronnen. Christophe Degrez, algemeen directeur van Eneco betuigde zijn steun aan de internationale WWF-campagne voor hernieuwbare energie *Seize your power* en besliste om een samenwerking op te zetten voor onderzoek naar de kosten van hernieuwbare energie.

DELHAIZE: OP WEG NAAR DUURZAAM GEVANGEN VIS

Volgens de FAO is 75 % van de verhandelde vissoorten het slachtoffer van overbevissing. Onze visconsumptie vormt dus een rechtstreekse bedreiging voor de biodiversiteit in onze oceanen. Sinds december 2009 heeft WWF een partnerschap met Delhaize om meer duurzame vis beschikbaar te stellen in de handel, die afkomstig is van gezonde bestanden en/of gevangen is met milieuvriendelijke visserijtechnieken. Dit partnerschap is gericht op het hele visaanbod bij Delhaize, zowel voor verse als diepgevroren vis en voor vis in blik. In april 2013 werd het samenwerkingsverband met Delhaize onderscheiden met de *Sustainable Partnership Award*, uitgereikt door KAURI en Business & Society Belgium, twee netwerken van organisaties die actief zijn op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

236

236 LEERLINGEN NAMEN
DEEL AAN DE TWEEDE
EDITIE VAN DE CLIMATE
CHALLENGE

CLIMATE CHALLENGE BRUSSELS

Op uitnodiging van WWF konden Vlaamse, Brusselse en Waalse leerlingen in het Europees Parlement een dag lang in de huid kruipen van diplomaten en debatten voeren over thema's als het vliegverkeer, voedsel en klimaat. Als vertegenwoordigers van een dertigtal landen met heel verschillende economische en politieke belangen, zoals Duitsland, China of Koeweit, moesten zij proberen een akkoord te bereiken. Een goede oefening om hun bewustzijn te prikkelen en hen oplossingen te laten zoeken voor de milieuproblemen!

RADIO OORWOUD: DANSEN VOOR DE PLANEET

Dankzij « Radio Oorwoud » maken kinderen van de lagere school via muziek en liedjes kennis met het natuurbehoud. Dit jaar maakten 35 lagere scholen een clip bij het lied van de bonobo's: de kinderen bedachten wervelende bewegingen en ritmes en probeerden zo origineel mogelijk te zijn met veelkleurige kostuums en andere opsmuk!

De hele zomer zorgde de groep van Radio Oorwoud voor vuurwerk tijdens de festivals: 7 000 jongeren kwamen naar hun concert luisteren en konden zo kennismaken met het team van WWF-België. In 2014 voorzien we een nieuwe tournee van deze concertshow.

130

KLASSEN NAMEN DEEL
AAN DE WEDSTRIJD OM DE
« BEESTIGSTE » KLAS VAN
HET JAAR 2013 TE WORDEN

EEN « BEESTIGE » KLAS!

Met « De beestige klas » leren kinderen van de lagere school dieren en de natuur kennen en beschermen aan de hand van leuke en interactieve activiteiten in de klas en in de turnzaal. Elk jaar is er een ander thema, maar het houdt altijd verband met biodiversiteit. In 2012-2013 was er bijzondere aandacht voor de oceanen en nu al bestelden meer dan 3 000 leerkrachten de kit om hun leerlingen te laten kennismaken met het Virungapark en zijn bewoners.

2013 IN BEELDEN

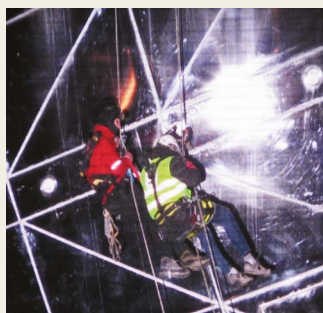
Seminarie « Putting the EU and Belgium on track for 100% renewable energy » over hernieuwbare energie in het federaal parlement op 16 mei.

Radio Oorwoud kreeg jong en oud aan het dansen tijdens het Leuvense Wereldfeest op 1 juni.

Met WWF op tocht in het oerwoud in Maramures in Roemenië, in juni.

De algemeen directeur van WWF-België, Damien Vincent, beklimt het Atomium voor *Earth Hour* 2013.

De WWF-Panda doet *High Five* met het publiek, begin juli op het folkfestival Na Fir Bolg in Vorse-laar. Ook Radio Oorwoud was van de partij.

De kinderen van het buurthuis Washuis in Brussel lieten in maart hun creativiteit de vrije loop tijdens de workshop over de wonderlijke avonturen van *Bieke de Bij*.

Pennenzakkenrock, het grootste rockfestival voor kinderen van 8 tot 14 jaar, vond plaats in juni. De jongeren namen er massaal deel aan de sensibiliseringsactiviteiten van WWF.

Begin oktober tekende WWF onder een stralend herfstzonnetje present op het Natuurfestival in De Panne.

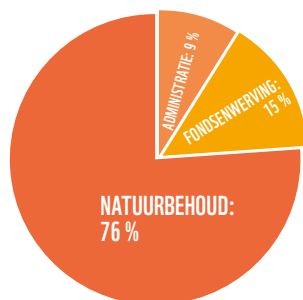
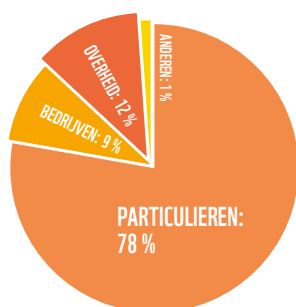

Op 31 januari 2013 organiseerden WWF-België en Argus een conferentie over het Nationaal Park Virunga met als sprekers onder andere de directeur van het Park Emmanuel de Merode en minister Didier Reynders.

Sensibiliseringsactie aan de kust gedurende juli en augustus. 1 500 nieuwe donateurs gaven hun steun aan WWF.

WWF IN CIJFERS

De details van de financiële resultaten zijn te vinden op www.wwf.be.
Het financieel jaar loopt van 1 juli tot 30 juni.

RESULTATEN

Inkomsten	2012	2013
Particulieren	5 262 947 €	5 917 772 €
Bedrijven	983 300 €	702 621 €
Overheid	2 451 118 €	907 697 €
Anderen	34 346 €	28 285 €
TOTAAL	8 731 711 €	7 556 375 €

Uitgaven	2012	2013
Administratie	-877 408 €	-668 067 €
Fondsenwerving	-1 142 336 €	-1 075 732 €
Natuurbehoud	-6 331 748 €	-5 503 098 €
TOTAAL	-8 351 492 €	-7 246 897 €

DUURZAAMHEID

Verbruik	2013	Vergeleken met 2012
Elektriciteit	44 118 kwh	+ 4,4 %
Gas	67 212 kwh	+ 1 %
Water	255 m ³	- 14,4 %
Papier	69 500 bladen A3 / A4	- 1,9 %

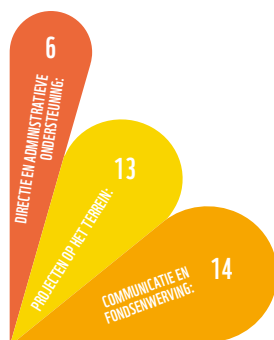
Mobiliteit: Woon-werkverkeer	2013
Trein	40 %
Metro-tram-bus	27 %
Fiets	19 %
Openbaar vervoer + fiets	14 %

Engagementen **Fairtrade@work** : Dankzij ons engagement om in onze kantoren fairtradeproducten te gebruiken, bekroonde Max Havelaar ons opnieuw met 3 sterren.

Donderdag Veggiedag: WWF-België neemt deel aan het initiatief « Donderdag Veggiedag » (een dag per week zonder vlees). In de praktijk organiseren wij ook elke maand een vegetarische donderdag binnen de organisatie.

Reizen Onze CO₂-uitstoot bedraagt 2,3 ton CO₂ per personeelslid. Wij compenseren die CO₂-uitstoot door certificaten te kopen die dienen voor de financiering van projecten die een even grote hoeveelheid CO₂ besparen.

DE GEZICHTEN VAN WWF

HET TEAM

RAAD VAN BESTUUR

Ronald Biegs	Voorzitter WWF-België
Jean-Marie Postiaux	Penningmeester WWF-België, Voorzitter WWF-België voor de Franstalige Gemeenschap, Public Affairs Director Belgium
Lode Beckers	Voorzitter LOBO NV, bestuurder CMBEL en KBF
Roseline C. Beudels	Conservation Biology Unit, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
Johan Coeck	Head of Research Group Aquatic Management INBO
Herman Craeninckx	Bestuurder-Vennoot Stibbe
Eric Dekeuleeneer	Bestuurder van vennootschappen, Professor Solvay Brussels School
Jean-Pierre Dutry	Voorzitter TURBOWINDS NV
Paul Galand	Ondervoorzitter WWF-België, Ere-onderzoeksdirecteur Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – FWO
Guido Ravoet	CEO Europese Bankenfederatie, bestuurder van diverse vennootschappen
Carlo Vandecasteele	Hoogleraar KULeuven
Yan Verschuere	Voorzitter WWF-Vlaanderen, Ondervoorzitter WWF-België, Hoofdmedewerker natuurcentrum Beisbroek
Hans Wolters	Zelfstandig organisatie-adviseur

DE AMBASSADEURS VAN WWF

Deze raad bestaat uit mensen met een verschillende achtergrond, diverse kwaliteiten en een rijke ervaring. Zij hebben bereidwillig aanvaard hun talent en hun maatschappelijke status te gebruiken om de aandacht te vestigen op het belang van onze missie. WWF-België wil graag alle personen bedanken die bereid waren om deze belangrijke verantwoordelijkheid als goodwill-ambassadeur op te nemen.

Pierre-Olivier Beckers, Iwan Bekaert, Olivier Bentin, Philippe J. Berg, Philippe Bodson, Alfred Bouckaert, Chantal Block, Robert Bury, Thierry Claeys-Bouuart, Ingrid Ceusters-Luyten, Jean-Pierre Coene, Michel Czetwertynski, Scarlett de Fays, Bernard de Gerlache de Gomery, Jacques de Gerlache, Herman Dehennin, Jean-Pierre de Launoit, Mary Ann del Marmol, Philippe Delusinne, Godefroid de Woelmont, Eric Domb, Mia Doornaert, Antoine Duchateau, Paul Dujardin, Cedric du Monceau, Jean-Louis Duplat, Jean-Pierre Dutry, Amid Faljaoui, Alain Godefroid, Baudouin Goemaere, Paul Gaspard Jacobs, Tshibangu Kalala, Philippe Lambrecht, Henry le Grelle, Robert Kuijpers, Christiane Linet, Florence Lippens, Chantal Lobert, Michel Malschaert, Marc Mullie, Mary Pitsy oude Hendrikman, Theo Peeters, Paul Ponjaert, Catherine M. Sabbe, Eric-Emmanuel Schmitt, Michel Troubetzkoy, Rik Torfs, Herman Vandaele, , Colette Van den Bossche, Tony Vandeputte, Helga Vanderveken, Micheline Vandewiele, Hugo Vanermen, André Van Hecke, Ritt van Kerckhoven, Christian Verschuere, Anne Vierstraete, Johan Vinckier, Pascal Vrebos, Guy Warlop, Serge Wibaut, Véronique Wilmot.

Wij willen hiermee ook graag onze donateurs bedanken voor hun vrijgevege steun aan onze Campaign for a Living Planet en onze wereldwijde natuurbeschermingsprogramma's.

WWF-BELGIË IN 2013

78 000

78 000 leden en
donateurs

600 000

Meer dan 600 000 mensen tekenden
de internationale petitie voor de
bescherming van Virunga, onder wie
50 000 Belgen

Het productaanbod van
EXKi a bevat nu ook al vis
met het MSC-keurmerk dat
een duurzame visvangst
garandeert

5 500

5 500 ha bomen werden
geplant in de Democratische
Republiek Congo

235 792

235 792 leerlingen uit de
lagere school namen deel
aan een van onze educatieve
programma's

Onze missie

Het verlies van biodiversiteit op aarde tegengaan en bouwen aan
een toekomst waarin de mens leeft in harmonie met de natuur.

www.wwf.be